

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR IPAROSREND TÁRSADALMI LAPJA

Előfizetési díj egy évre:
Tagoknak 3.50 P
Pártoló tagoknak 7.— P
Intézményeknek 40.— P

Alapító főszerkesztő:
vitéz PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik kéthetenként
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 20—22. sz.
Telefon: 424—981

Mit üzennek a csillagok?

Világnézet

„Inter arma silent Musae!” Fegyverzörejben, háborúban elmúlnak a művészetek — mondja a régi közmondás. De hát nemesek a művészetek nemúlnak el, de a háború, különösen a hosszabb ideig tartó háború általános felfordulást csinál az élet minden területén. Ma nemesek háború van, hanem a szó teljes értelmében világháború. Ez a mai világháború csak eredménye és eszköze egy nagy világfelfordulásnak. Összeomlik egy régi világrendszer és a romokból egy újabbnak és tökéletesebbnek kell megszületnie. Ez az örök isteni elgondolás isteni törvény és természeti törvény is egyúttal, amely kérlelhetetlenül érvényesül.

A régi összeomlását és egy újnak itt is, ott is, sokszor erőszakos kikezdését azok, akik szenvedőleg átélik és benne vannak az események forgatagában, természetesen, hogy első pillanatban világkáoosznak, világkatasztrófának látják és érzik, összeomolni látják a társadalmi rendet, melyben éltek, melyhez ezer érdekszálal voltak hozzáfűzve, melyben hitték. Összeomolni látják a gazdasági rendet, sok tekintetben az erkölcsi rendet, sok tekintetben a vallási értékelést. Eltűnni látják sokszor a szentnek hitt és örökéletűnek hitt jogszabályokat. Más lesz az értékelési rend. Vallást, erkölcsöt, történelmi nagyságot átértékelnek, kivetkőztetnek. Nem esoda, ha káoost látnak és nem a megszokott formában jelentkező új világrend új kikezdései idegenül, idétenül vagy elrémítően hatnak, úgy érzik, hogy sötétség, bizonytalanság, biztonság nélküliség zúr-zavar veszi őket körül.

Földrengés, pusztulás után a romokon csakhamar megjelennek a tolvajok, a hullafosztogatók, alibit igazolók. S a romokból felépülő új világrend milliányi üzleti alkalmat nyújt. A jó szimattal rendelkezők pénzügyi eldoradoóban találják magukat. Megindul a verseny az új sommás üzletkért minden megengedett és meg nem engedett eszközzel. S itt van a fiatalság veszte. A fiatal ember naiv, tapasztalatlan, a szívén a lelkesedésén keresztül ítél, végtelékig fogékony, természete-

ténél fogva mindenért, ami szépnak, jónak, ideálisnak van beállítva előtte, egész élete feláldozásával lelkesedik és harcol. Nem lát bele a kártyakeverők és üzletkötők lapjaiba, szándékaiba. El sem tudja képzelni, hogy elárulhatják, félrevezethetik, hogy üzleti eszköznek használhatják fel. (Megy, vakon rohan lepkéként a fény felé.)

Emberi méltóságunk, szabadságunk, jelen és jövő biztonságunk, világos és reális célkitűzéseink, munkánk sikere azt követeli tehát tőlünk legelsősorban, hogy ezeket a világháborús idöket és a mögöttük álló régi világrend összeomlását és új világrend kezdést látó szemmel nézzük, megértő ésszel ítéljük s magunkat, mindazokat, kiknek sorsát szívünkben és kezünkben hordozzuk, család, Krisztus, haza, vezérként, hősként vezessük. Legelső és legfontosabb kötelességünk tehát, hogy magunknak biztos, komoly, igazságnak hűen megfelelő világnézetet szerezzünk.

A csillagok első üzenete tehát világnézet. Gyűljön ki eszünkben s akaratunkban a világnézet csillaga és világítsa, melegítse, termőre fordítsa s boldogítsa életünk minden tevékenységét. A világnézet, világszemlélet akkor helyes, ha 1. az egész világra irányul. Nem részletkérdéssel foglalkozik csak, mint a tudományok általában. A csillagoss égtől kezdve a szociális élet minden megnyilvánulásán és a technika és kémia új csodás felfedezésén keresztül a búzavirág színéig egy általános és magasabb szemszögből mindent látni, ítélni és értékelni tudjon. Birtokolja az örök isteni, örök emberi, örök természeti, örök erkölcsi elveket, célokat. Értse, hogy ezek kérlelhetetlen törvények, ezek ellen menni egyéni és világkatasztrófa, élükön úszni és harcolni egyéni és világekifejlődés, tökéletesedés és boldogság. 2. Akkor helyes a világnézetem, ha mindennél azt kérdezem: mi értelme van ennek? Mi értelme van a világnak? Minden megnyilvánulásnak? Mi dolgom van nekem a világgal? S mi dolga van a világnak velem? Mire való mindez? Miért, mi célból történik, csináljam? 3. Végre, akkor helyes a világnézet, ha az nemesek szemlélődés, kérdésre felelet, hanem életalakítás, élet-

alakulás. Ha a világnézet valóban irányítja is az életet. Irányítására eszemenek, szellememnek, testemnek minden porcikája reagál. Indul, ha kell hősi áldozatokkal. Hiszen, ha körülnézünk ma a világban, azt láthatjuk, hogy a tankok, repülőgépek mögött a világnézeti elvek húzódnak meg és dübörögtek azokat sokszor csak látszólag ellentétes világnézeti elveket hirdetőknél elpusztítására.

Egy munkaspályán élő fiatal barátom egy év óta szabad estéit arra használta fel, hogy helyes, biztos világnézetet szerezzen magának. Előadásokat hallgatott, könyveket olvasott stb. S a minap azt jelentette ki nekem: „Istenem! Alig mult el egy esztendő és mennyire más lett belőlem! Mennyire másként látom és értékelem magamat! Mennyire másképp nézem a világot s benne az embereket!”

Szellem

Anyagi küzködés, elesettség, kenyérgondok, különösen a családos embereknél a munka utáni óráknak is minden percét igénylik s a munkában elernyedtt izmok után az idegeket sorvasztják. Mikor és hol marad egy kis idő a munkából és gondokból való kikapcsolódásra? Egy kis lelki békére? Testi nyugalomra? Hát még szórakozásra, felüdülésre? S ha még néha valami kis fizikai, testi szórakozás, felüdülés akad is! De lelki felüdülés, lelki fürdő nagyon ritkán. Legtöbbször az ezt hozni akaró gyűlések, beszédek, napilapok, iratok, füzetek, könyvek a felüdítés helyett, csak izgatnak, lázongást keltenek bensőkben. Gyűléstre indítanak, elkese-ritenek. Idegesebb, haborgóbb lettem tőlük, mint ahogy előtűk voltam. Szellemi élethe való behatolás, továbbképzés, benyúlás, hogy is jutna ki nekünk? Pedig az örök isteni törvények szerinti kérlelhetetlenül célfelő törő tökéletesedés első útja és iránya: a szellemben való tökéletesedés. Szellemesedés, továbbképzés. Ez az örök törvényes parancs áll az emberre: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.” De ez a szellemesedés törvénye áll az egész teremtt világra. Azt mondhatnánk, az anyagi világra is. Erről egyébként majd legközelebb lesz szó. A világ tökéletesedésének útja tehát: haladás, fejlődés az anyagiakból a szellemiek felé. Aká visszafelé halad útján,

egyéni vagy társadalmi élet vagy világberendezés és mindjobban belerögzíti magát az anyagiakba, a matériába, a materializmusba, az katasztrófát csinál magának s ideiglenes vagy örök pusztulást. Amelyik ember, társadalmi rend, nemzet, világrend kikészülődik az anyagiakból és a mind tökéletesebb szellemi élet kigyűlt esillagainak fényét követi, az menti át magát és a rábizottakat a kérlelhetetlenül ránk köszöntő új, tökéletesebb világrendbe. Ha kérdezzük, mi a szellem, nem bőleleleti fogalmazással azt feltehetjük rá: értelem és akarat. A világ törvényei, új világrend tehát: értelem és akaratom fejlesztése, gyakorlása, gyarapítása, gazdagítása. Ismereteim bőségével s erkölcsi aktivitással fejlődök bele a több szellem világába. A szellem őrzi s vezeti a testet. A szellem juttatja dandatra a tudományt, technikát, kémiát. A szellem teszi tökéletesebbé és elviselhetőbbé a társadalmi rendet. A szellem teremtt gyakorlati boldogítóbb eredményt a politika részére. A szellem szüli ki a világháború salakjából s homokjából az aranyrögöt. A szellem uralja az anyagi világot, a csillagvilágot, az embert. Az abszolút szellemé: az Istené az egész világ. „... et Spiritus Dei ferebatur super aquas.” „... és Isten szelleme lebegett a vizek felett.”

Szocializmus

A világ tökéletesedésének második útja: haladás, fejlődés az isteni szociális rend felé. Az isteni szellem kitűzte a szociális elvet. Krisztus világparancsként hirdette és a teremtt világ kérlelhetetlenül hajtódik ez isteni parancs szerint az isteni szociális rend megvalósulása felé: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” És a tökéletesedés még tökéletesebb formája felé: „Ugy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte...”! Amikor már felebarátomért és a világot magam megfosztásával áldozatokat is tudok hozni.

Egy század óta tele van a világ, ég és föld a „szocializmus” jelszavával. Ezzel keltünk, ezzel fekdünk. A telplomi és politikai szöszékek minden beszéde a szocializmus jelszavával volt patentirozva. Ezt dobantja belénk a szellemi és anyagi világ minden üteme. Ezt mosolyogják, ezt ragyogják ránk üzenetképpen a csillagok. Ennek a jelszavával rohantak és rohannak

Legényegyletek

FIGYELEM!

A Magyarországi Katolikus Legényegyletek Szövetsége a XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlés alkalmával október 4—7 napjain tartja szokásos évi gyűléseit, értekezleteit, melyekre a Szövetség minden elnökét, tagját és jóakaróját mély tisztelettel meghívja és várja.

Dr. Meszlényi Zoltán synopei püspök.

Október 4. Szombat.

D. u. 5 órákor Dr. Meszlényi Zoltán synopei felszentelt püspök, országos elnök részvételével egyházmegyei el-

nöki értekezet a Központi Székházban: Rottenbiller-u. 20—22.

Október 5. Vasárnap.

D. u. 2 órákor gyűlekező a Központi Székházban. Utána részvétel a Katolikus Nagygyűlés körmenetén. A megjelenés kötelező.

Október 6. Hétfő.

Este fél 9 órákor Szabóky emlékest a Központi Legényegylet alapítója születésének 120 éves évfordulója alkalmával a Központi Székházban.

Október 7. Kedd.

D. e. fél 10 órákor országos elnöki értekezet a Szövetség elnökei részére a Központi Székházban.

SZABÓKY-EMLÉKEST MŰSORA

Október 6. Hétfő este fél 9.

1. Közös ének.
2. Hegedűl Szederkényi János. Zongorán kíséri dr. Mosonyi István.
3. Ünnepi beszédet mond Mátrai János piarista tanár.
4. Szaval Kálló Ferenc.
5. Énekel Vérey Dezső. Zongorán kíséri dr. Mosonyi István.
6. Negyedik generáció hódolata. Elmondja Mádl János, a Központ elnöke.
7. Műdalok. Előadja az egylet énekkara. Vezényel Wéninger Károly.
8. Szaval Jávor Antal, az alsógallai egylet ügyvezető elnöke.
9. Közös ének.

„Csak magunkban van a hiba, de egyszercsmind magunkban is a feltámadás erő.”
(Széchenyi: Stádium.)

egymásra a nemzetek, a fajták, sőt a világrések, a világháború poklát szabadítván egymásra. Itt kopog, itt dühörög a világtörténelem ajtaján. És Istenem! Milyen nehezen nyitjuk meg ezt az ajtót részére. Ugy vagyunk vele, mint a többi jelszóval: jelszó marad és nehezen válik valósággá. Mindenki vele takarózik, mint spanyolfallal s mögötte csinálja a régít. Mindenki próbálja megnyergelni, hogy rajta jusson előre, de sokszor épp a lehangosabb hirdetők csinálják gyakorlatban pont az ellenkezőt. Ugy vagyunk vele, mint a materializmussal, amiről azt hirdetjük, hogy már vége van és sokan csak most úsznak bele igazán. Ugy vagyunk vele, mint a kapitalizmussal, amiről azt hirdetjük, hogy már a múlt századé és érzésben és szemben és gyakorlatban most úsznak bele az eddig még kívülállóak.

Fejlődünk, tökéletesedünk tehát bele az új szociális rendbe. Legyünk először elméletileg tisztában azaz, mit jelent ez az új rend Isten irányában, nemzet, gazdasági rend, politikai rend, jog, társadalmi szervezet irányában. Legyünk vele elméletileg teljesen tisztában, mit jelenthet és mit jelentsen ez magyar fajta és magyar nemzeti vonatkozásban. De az elmélet nem elég, hanem legyünk magunk is gyakorlatban tökéletesen eltelve ezen isteni szociális rend szemével, sugározzák ki beszédemből, eslekedetemből, hitemből, fanatizmusomból, áldozataimból. Legyek ennek a rendnek fanatikus, fárdadhatlan hirdetője, tanítója, meg nem alkuvó, le nem pénzeltető, áldozatokba bele nem fárado, piszliesári dolgokkal meg nem vásárolható harcosa, háse. Elsősorban legalább magamban, de lehetőleg magam által a rámbizottakban is gyakorlati megvalósítója.

Közélet

Emberi hivatásunknál és természetünkénél fogva közösségbe, közéletbe vagyunk teremtve. Ez a közösség, ez a közélet befolyásol, hangulatot csinál, propagál, inspirál, elaltat vagy gyűlöletre ébreszt, gazdagít vagy rabol, lelkesít vagy elkeserít, tanít vagy elbutít, elaljasít vagy szentségre segít. A szemet a csillagok fényéhez emeli vagy minden nemes törekvést elgáncsol és keréketör.

A közélet olyan, amelyenné a közéletet csinálják. A komisz emberek, komisz közéletet borítanak reánk. A krisztusi emberek, krisztusi közéletet reménységét szilárdítják bennünk.

Nem akarom, hogy testemben, szellememben, anyagiakban, erkölseimben, jogaimban, szabadságomban, magamban és családomban, tehetségeimben és reménységeimben állandó függvénye legyek a közéletnek. Annak a közéletnek, amelyet nélkülöm, nem én értem, sőt egyenesen ellenem mások csinálnak. Nem akarom, hogy minden kiindulásom után kifosztottan és sebesülten fekdjék a Jeruzsálemi és Jerikói országúton, várva az irtalmas samaritanusra. Nem akarok szüntelen és mindig közéleti koldus lenni. Nem akarom, hogy a közéletet háttérből mozgató akárcik eszközeikkel: pulikutyáikkal, mint egy birkát hajtsanak, tereljenek érdekeik szerint. Nem akarok mindörökké közéleti koldus maradni egy legfőbb joggal: meghalni a közéletért.

Akarom, hogy a közélet értem legyen. Akarom, hogy a közösség szerves része legyek. Akarom, hogy a közösség közösség szívének minden cseppje engem is

Mát megoldjuk, a jövőt kibarcoljuk és helytállunk mindenütt.

tapláljon, fejlesszen melegítsen, boldogítson. Akarom, hogy a közélet kiegészülésem legyen, nagy családom legyen, életeredményeim eszköze s életbaldogságom varázslója. Akarom, hogy a közösség egyéni biztonság-érzetemet, testi-lelki harmonikus fejlődésemnek biztonságát szolgálja. Nem akarok a karámba hajtott tömeg egy száma lenni. Nem akarok az orosz szeptepék századokelőtti primitívégbe visszásüllyedni. Akarok cél lenni. Ember: a közélet célja. Cél akarok lenni és nem eszköz. Célja voltam Istennek, aki a világot értem teremtette. Célja voltam Krisztusnak, aki véres halálával megváltott. Célja legyek a közösségnek is. Célja legyek a közéletnek, ezt akarom.

De nemcsak követelek, hanem kínálok is.

1. Rossz a közélet? Igen. Mikor lesz jobb? Ha a vezetőket jobbá teszik. Ugyalátszik tehát hogy rosszak a vezetők, gyengékek, gyarlók, tudatlanok. Hát akkor legyek én a vezető. Ruházam fel magamat mindazon tulajdonságokkal, amikkel egy vezetőnek rendelkeznie kell. Ne vak vezessen világtalant. Szíjjak magamba minden ismeretet, minden tudományt, minden ügyességet, ami szükséges ahhoz, hogy a közéletet jobbá tegyem. Legyek méltó arra, és legyek erős ahhoz, hogy tízek, százak, ezrek és közületek, nemzetek sorsát a kezembe vehessem. Érezem a vezetői állásnak felelősségét. A saját életmenél és életsikeremnél külön felelősséggel tartozom a közéletben rámbizottak életéért és életsikeréért. Legyek a körémesoportosuló, a közélet által rámbizottak biztonsága és biztonságérzetének alapja. Hitük bennem erősödjék, reménységük bennem sose esalatkozzék.

1. De ne csak hirdetője legyek a közösség gondolatának. Ne csak ismerője és birtokolója legyek mindazoknak az eszközöknek, amelyekkel egy közéleti vezetőnek rendelkeznie kell, de egyéni gyakorlati életemben magam legyek a közösségi gondolat meg szállottja, fanatikusa. A közösség szolgálatának legszentebb példaképe a példát mutató Krisztus. Akiről az van írva: „Exinanivit sementípum usque ad mortem crucis!” — „Kiüresítette magát Krisztus a kereszt-halálíg”, utolsó esépp véreíg a közösség szolgálatában. E krisztusi példára tekintve, az Ő küldetésében, ha kell sajátmagam áldozatával, mint szentségi gondolat szolgáljam a közösség eszméjét, a közösség sorsát.

Ezt üzenik a csillagok milliói az égbolt messzeségéből. Ezt ragyogják rám a csillagok, amiket a világnézet kigyújt előttem, amikor a világ fejlődési törvényeit vizsgálom. Ezt tanácsolják a csillagok mindnyájunknak, amikor a világháborús felfordulás és világkaios romjai közepette sokszor értelmetlenül állunk és sajátmagunk megmenekülését, biztonságát, élrejutását és boldogulását vágyjuk.

„A magyar csak saját magát fogja meggyilkoltatni, ha más által meg nem gyilkolható”

(Széchenyi: Képviseházi beszéd)

Jobbra át!

Nem katonai vezényszórol van szó, hanem a közlekedés ügye gondolkodtat el. Jobboldaliak vagyunk világnézetünket, politikai pártállásunkat tekintve, és hogy a jobboldaliság teljes legyen, nem sokára közlekedésünkben is a „jobb irányba” térünk át. A teljességnek azonban mégis híjja van, mert a tettek és cselekvések „jobboldalisága” még mindig nem került a megvalósulás stádiumába. Tetteink, mint ahogy az elmúlt napok kis hírei mutatták nemzeti s keresztényi szempontból, sok kifogásolni valót hagynak maguk után. Ez a cselekvési balra hajtás sok társunkban is megvan és nem kis részben ez az oka egyhelyben való járásunknak, vagy visszasaesésünknek.

Mi lenne, ha egyszer a jobbra hajtást minden tettünkben, csak elnagyoltan is bevezetnénk? Mi lenne, ha az érdeklődésnélküliség helyett parányi megértéssel és iparkodással találkoznánk, ha tetteinkben is beleilleszkednénk a környező világba? Mennyi áldást, mennyi gyümölcsöt hozna és teremne ez az útváltás magyar és keresztény viszonylatban! Mennyire Széchenyi fiai lennénk nemcsak az ünnepélyeken, a díszmagyarban és éljenzésben, hanem abban, amiben ő a legnagyobb volt: a tettekben.

A legényegyleti program már régóta a tettei jobboldaliság terén tart s nemcsak hangoztatta, hanem évtizedek óta példát adott rá. Nekünk nem kell jobbra térnünk, az útjelző tábláinkat és megállóhelyeinket sem kell áthelyeznünk, mert az irányvonalon nem változtattunk, megállóhelyünk pedig nem volt. A jobbra átnál azonban nagyon sokaknak lelkiismeret vizsgálatot kell tartani és ha eddig a bal kanyarban veszték el, vagy a tettnélküliség megállóhelyein veszteltek, most amikor napilapok és hivatalos közlemények is a jobbrahajtás problémájával foglalkoznak, végre nekik is be kell kapcsolódnok a tevékeny jobboldaliságba.

Kisipari Munkásifjúság! Talán még nem késő! Jobbra át! Jobbra át a tettekben, következetes munkában, haladásban és szervezetségben!

Kérjük a Szövetségbe tartozó egyleteket, hogy anyagi irányú elintézetlen dolgokat rendezzék minél előbb. Ne kezdődjön az új munkaév teherrel. Az anyagi rendezettség épügethöz tartozik a lendületes egyleti élethez, mint akár a tanfolyamok rendezése, akár a kifelé való működés.

Az alsógallai Legényegylet díszközgyűlésén mondta el egyik tagtársunk.

*

A múlt század elején indult meg az új Magyarország kiépítése. Az elaltatott nemzeti öntudat nagy ébresztője, Széchenyi István gróf, a Legnagyobb Magyar volt. Lángszellemével ma is örökdió felettünk és útunkra világít. Multat és jövőt kapcsol egybe, példát ad és tanít, hitet ad és erősít bennünket a megújuló küzdelmeinkben. Egy évszázad távolából küldi felénk üzenetét, a mindig időszerű, örökérvényes ígéretet. Megnehezült életünkben jól esnek ezek a tanítások, útbaigazítások. Különösen most fogadjuk be őket magunkba, amikor a Nagy Alkotó és Tanító születésének 150. évfordulóját ünnepeljük.

Ma, szeptember 21-én van másfél százada, hogy a Legnagyobb Magyar megszületett. Történeti hivatást teljesített életével és munkájával, mert a legsúlyosabb időkben állt nemzetünk élére és alkotott, hatott, utat mutatott! Tevékenysége során gazdagabbak lettünk maradandó alkotásokkal, ma is helytálló eszmékkel, sajátos magyar gondolatokkal. Halhatatlan

SZÉCHENYI

génusza itt virraszt felettünk és állandóan figyelmeztet bennünket emberi és magyar kötelességeinkre. Nem hunyhatjuk be szemünket, meg kell látnunk az egyedül megtartó igazságot; nem dughatjuk be füleinket, meg kell hallanunk a jövőt hirdető próféciát.

Összeszűföldölk a teendőink, sok munka vár reánk is, de nem kell csüggednünk, mert „fiatal a nép tagjai vagyunk” s így a legnemesebb, a legdicsebb dologban, egy nemzet felemelésében vehetünk munkás részt. Mintha ma csendülneek ezek a biztató szavak és úgy érezzük, kell ez a biztatás, szükség van erre a reménykeltésre ma is. Széchenyinek ez a látás, ez a meggyőződés adott hitet és erőt ahhoz a küzdelemhez, amelynek eredményeit jól ismerjük.

„Mindazt, amit tettem, azért tettem, mert magyar vagyok”, — tehát a Tudományos Akadémia, Gőzhajózás, Lánchíd, Duna—Tisza—Vaskapu-szabályozás, lótenyésztés, közlekedés, stb., mind, mind annak köszönhető, hogy megteremtőjük magyar ember, aki mint írja: „A legnagyobb vonzódást érzem arra, hogy a népet, melyet hön szeretek, oktassam, emeljem, emberré neveljem.” Így lesz nemzetünk nevelője,

A. C.

„Mindnyájan Szent István országáért” — hangzott el az Actio Catholica vezérgondolata. Ebben az egy mondatban sűrítve van az 1941/42. évi egész munkaterv s ez szemünk elé tárja, mire van leginkább szükségünk: apostoli köztudatra, világos fejekre, alkalmas vezetőkre, céltudatos cselekvésre. Ezen hatalmas munkaterv megvalósításában a Kat. Legényegyletek is kiveszik részüket, mert hiszen amióta az Actio Catholica Egyházat előrelendítő és nemzetet mentő munkája folyik, zászlaja alá álltak az ország minden részén a Kat. Le-

gényegyletek s munkájukkal, tevékenységükkel, mindenirányú közreműködésükkel elősegítik és előmozdítanak akarják a kitűzött célok elérését.

Amikor az A. C. szelleme hatja át az egész magyar társadalmat, akkor a Kat. Legényegyletek tábora is nő, mert hiszen ki lehet Legényegyletnek tagja, aki nem áll ugyanakkor az A. C. zászlaja alatt is, aki hidegen, lélektelenül tudja nézni ezt a hatalmas katolikus tevékenységet, annak a Legényegyletben sem lehet helye.

Apostoli köztudatra van szükségünk. Fel kell ébreszteni iparostársadalmunkat. Ki kell mélyíteniük, ki kell szélesíteniük ipari közéletünkben a katolikus szellemet. Világos fejekre van szükségünk, akik nem indulnak

„Ne engedjétek magatokat ices szavakkal elszédítettetni; a tett az, amely a világon oly hatalmasan ualshodik.”

(Széchenyi: Uti rajzok 1815.)

KÜLDETÉSE

apostola, aki az alvó nemzetet új életre kelti, hivatása betöltésére neveli. Cselekedetei, írásai és beszédei csak ezt a célt szolgálják.

Magyarságunk kifejlesztésére, nemzeti sajtóságaink megőrzésére így tanít: „A magyarnak, hogy valami legyen Európában, egyedül magyarnak kell lennie; ez a dicső és nemes öröksége.” Ez a mi legbiztosabb útravalónk is a göröngyös életútunkon. Erre a kötelességre kell eszmélni és mindenkit eszméltetni. Beszédés példák vannak előttünk és ezért tudjuk, hogy „Ha egy nemzet elaludt, az dicsően nem ébredhet fel, mert dicsőség csak okozhatja lehet a felébredésnek és hosszabb, józan ébredtségnek.”

Nemzetnevelő tanításának lényegei: Csak önerejünkben bízhatunk, mert más idegentől csak szép szavakat kapunk, de segítséget soha! Azért ne legyünk elbizakodottak se. Őszinte és nyílt összehasonlítás mellett mondja Széchenyi: „Hibáink sokak, de erényeink többek. Önkritikával és önfegyelmel — amikre minden nemzetnek szüksége van — hibáinkat kevesbíthetjük, erényeinket pedig gvarapíthatjuk.” Ezt elsősorban kötelességteljesítéssel érhetjük el. Mindenkinek a legkövetlenebb munká-

ra törekvésével és nem bizonyos elvek nagyhangú rikoltozásával. Dolgozzunk, munkálkodjunk abban a tudatban, hogy a mi munkánkon épülhet a jövő és fejlődhet a haza!

Széchenyinél jobban alig látható valaki, hogy összefogással mennyit lehet elérni, míg a széthúzás mindenkor nagy veszedelmeket hozott reánk. Milyen emlékeztetők ezek a szavai: „Ha nem is vagyunk egyvéleményűek, magyarok maradunk azért mégis mindnyájan, mit soha nem kellene felednünk.” Bizony sok meddő harc és belső erőfeszülés volna elkerülhető, ha megszívlelnénk ezeket az igéket, hiszen „amely nehéz követ egy ember talán soha meg se mozdíthat, sokan, ha azt jó helyen fogják, az égbe hajthatják.”

Európai és magyar hivatásunk tudata minden magyarban él, de talán csak öntudatlanul. A Legnagyobb Magyarban tudatosan fénylett küldetése, amely őt számunkra halhatatlanná és örök apostolunkká tette.

És most hajtunk fejet a Legnagyobb Magyar emlékére, a 150 év távolából. Úgy érezzük, hogy Széchenyi örök mondása élő valóságképen a magyar ifjúságon most teljesedik be: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

mindenféle hangzatos jelszavak után, átlátnak a kulisszákon s világosságot teremtenek a gazdasági élet káoszában is. Alkalmas vezetők kellene, akik ebben a fejletlen, zűr-zavaros úvesztők között egyenes irányt mutatnak s kivívják az elismerést a becsületes ipari munkának és munkásnak. És vajjon mit érne a mi egyleti munkánk céltudatos cselekvések nélkül, ha csak szavakban, vitatkozásokban, felvonulásokban, külsőségekben mérülne ki.

Tehát nem újat hirdetünk, amikor összes egyleteink hírvélmét felhívjuk arra, hogy fokozottabb mértékben vegyék ki részüket az A. C. ezévi munkájából, ezért fogjuk a jövőben állandóan szemünk elé idézni az A. C.

programpontjait, mert Krisztus, Egyházunk, Hazánk és az Egyletünk ugyanazt várja és követeli tőlünk.

Most az A. C. minden munkája, tevékenysége a XXIX. Katolikus Nagygyűlés felé irányul. Ne csak távolról nézzük ezt a munkát, hassunk oda, hogy legalább egy egyleti tagunk résztvegyen a katolikus nagygyűlésen, aki hazatérve egy-egy gyűlésen beszámolna a felejthetetlen élményekről azoknak, akik önhibájukon kívül nem jelenhettek meg azon és így az egylet minden egyes tagja részesülne abban a mérhetetlen lelki gazdagságban, erőben, melyet a nagygyűlés sugározni fog.

Hisszük, hogy ezen kérésünket minden egylet vezetősége megérti.

„A magyar egy gyermek nép, most semmi de minden lehet.

Csak két ellensége van, az Előítélet s Elbizakodottság.”

(Széchenyi: Világ.)

Betűpárok előze!

Kedves Szerkesztő Úr!

A legutóbbi Új Nemességekben örömmel tapasztaltam, hogy az abécé-ben örvendetes családi esemény állt elő és az egyes betűk egyre-másra megikresedtek. Mivel nagyon szívesen viselem az Új Nemesség sorsát és nem szeretném, hogy a további örömteli események megszünjenek, készséggel sietek a kedves Szerkesztő Úr segítségére a további betűpárok összeadásában.

LL.

A központi berkekben a múltban a pénzügyi tranzakciók elmulasztásának Kain-bélyege volt az LL: Lakkbér Lógók. A részleges rezsim-változás azonban a házbérekre is kihatott és a lakkbér fronton szálok képződtek, ahol a Lakkbér Lógók üstökbe szorultak és így a kifejezés idejét mult lett. Át is adjuk ezennel a lakkbért a prefektusnak, lógókat pedig a multnak.

PP.

A legényegyleti tagosítás során a PP. a Plé Pofa jelentésre foglaltatott le. Reméljük, hogy a nyersanyaghiány folytán ezekből is egyre kevesebbet kapunk majd. Megjegyzem, hogy legjobb volna jegyre adni őket, akkor talán nehezebb lenne hozzájuk jutni.

SS.

Ahol ragaszkodnak a hagyományokhoz, ott kizárólag a vasutasok rangjelzésére használják ezt a számi betűikerpárt. A legényegyletekben, hol haladottabb korszellem él, közgazdasági villámtudósításra is szolgál az SS: Semmim Sincs. Na nem muszáj azért okvetlen a Szellemi Szintre gondolni.

VV.

Nem hiába hívznak V-alakban a vadlábak az égen, a vándorok is felvették, legalább hulluel-közzel a V-alakzatot és Veszélyes Vándorok lettek, hogy a Vagányságot ne is említsük. Jönnek, látnak, győznek, csak őket nem győzik — rendbeszedni, mert az irataik ugyan szintén vándorolnak, de nem a gazdáikkal együtt, hanem valami felfedezhetetlen helyen.

CC.

Nincs semmi új a nap alatt. Cselekvésem is ezzel a régi kifejezéssel mond búcsút kedves Szerkesztő Úrnak abban a reményben, hogy írásom elolvasása után így tetszik márkázni szerény soraimat: ccc...

A nehéz idők ellenére is segítő kezét nyújtunk egyleti testvéreinknek, amikor az emelkedő árak ellenére is a multhoz viszonyítva imakönyvünk árát leszállítottuk. Reméljük, hogy ez a kezdeményezésünk megértésre talál.

Az új árak a következők:

Karton imakönyv	—60
Vászon imakönyv	1.—
Bőrimakönyv	2.—

AMUNKÁS IMÁDKOZIK

A műhelyek angyalai

Egyik napilap nemrégiben hosszabb cikket közölt a gyári gondozónők életéről és munkájáról. A cikk valahogy úgy született meg, hogy a szerzője kora reggeli órákban találkozott egy társaságbeli úrilánnyal, aki egyszerű ruhában egyik gyárba sietett — dolgozni. Amikor a cikkíró érdeklődött a hölgyismerősétől, hogy mi a célja ennek a hozzá nem illő öltözködésnek és munkának, nem várt feleletet kapott. A fiatal lány felvilágosította cikkíró barátunkat, hogy szociális továbbképzéséhez tartozik a munkásnők életének élése, mert a gyárgondozónői tanfolyamba ez is beletartozik, sőt annak egyik lényeges feltétele, hogy a saját személyén keresztül lássa meg és érezze meg a munkásélet nehézségét és küzdelmes voltát.

A szociális gyárgondozónői intézmény idén mintegy 50 magyar nőt képez ki két éves tanfolyam keretében, erre a nagyjelentőségű munkára. Ezek lesznek a gyárak jóságos angyalai és vigaszai. Munkájuk mindenre kiterjed, amivel a munkásnak és dolgozóknak segítségére lehetnek. Ők azok, akik

nemcsak hirdetik a magyar testvéri szeretetet és szolgálatkészséget, hanem meg is valósítják azt a legnagyobbtól a legkisebbig. Örülünk annak, hogy nemcsak a munkások fogadták be szeretetükbe a gyárgondozónőket, hanem maguk a nagy gyárak is átlátták ennek a szükségességét és egyre keresettebbek a gyárgondozónők. Sajnos a gondozónők munkássága egyelőre csak a nagy- és középüzemekre terjed ki, pedig a kisüzemek munkásai, legalább is többet egybevéve, szintén megérdemelnék ezt a szociális támogatást és emberbaráti szolgálatkészséget. Reméljük, hogy az évek múlásával ezen a téren is fejlődés áll elő és eljutunk hamarosan abba a korba, amikor a kis műhelyek és munkahelyek dolgozói megkapják az ilyenirányú szociális szolgáltatást.

Egyelőre az a helyzet, hogy sok az eszkimó és a kevés a foka, azaz kevés a gondozónő még a középüzemekben is, mert hiszen az eddigi beállítottság mellett is legalább ezer gondozónőre van szükség.

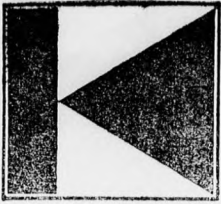
Mindenütt a Hazáért!

Messeze a szülői földtől, sőt több száz kilométerre a szép magyar Hazától küzdenek fiaink és magyar testvéreink. Vértüket hullatják az új Európáért, a keresztény egységért és a boldogabb magyar Hazáért. Az, aki nem érti az összefüggéseket, aki csak keskeny kerékvágányokban és tyűklépésekben tud gondolkodni, nem érti, hogyan lehet több száz kilométerre a Hazától a Hazát védeni és azt erősíteni. A rövidlátóknak a jövő mindig sötét és áttekinthetetlen, a gyöngékeknek az erőpróba és a eselekvés mindig távoli és elérhetetlen.

Az, ami lejátszódik a mai napokban a nemzetek országhatárán túl, az folyik már évtizedek óta a Legényegylet világában. Szervezett csoportok és mozgósított munkaerők már régóta a jobb jövőn, a több kenyér lehetőségén, a külön emberség biztosításán dolgoznak. Sokan nem látták és szűk látókörük miatt még most sem látják, hogy ez a munka az igazi, hogy csak ilyen nagy és távoli előkészületekkel, az életország határain kívül viselt harci felvonulásokkal lehet elérni eredményt.

Naponként fordulnak hozzánk kérdésekkel és előterjesztésekkel, hogy szövetkezzünk ezzel vagy azzal a mozgalommal, hogy térjünk új irányba és változtassunk a programunkon. Ezek az egyesületi bel- és külpolitikusok azt hiszik, hogyha egyesületeik számára valami divatos jelszót biztosítanak, akkor már minden munkától megszabadultak s elvetették a további évek gondjait is. Olyanok, mint a rövidlátó magyarok, akik nem értik, hogy lehet az ország határán kívül országot építeni, Hazát védeni.

A munkát, a következetes munkatervet kérészetű jelszavak nem pótolhatják és nem is fogják pótolni sohasem. A legényegyleti program mindig a belső munka, tagjaink foglalkoztatása, önéleformálásuk és kiképzésük volt. Ezt végeztük kedvvel és izzadsággal, türelemmel és lendülettel. Vérbe és izzadságba került a komoly legényegyleti munka, de a gyümölcsei különbek, mint a jelszavak termékei és ugyanúgy építjük vele a Hazát, mint katonáink, mert a külön iparostársadalom és jobb keresztény tömegek épp olyan feltételei a boldog országnak, mint a biztos határok, amikért most a Legényegylet otthon is és idegenben is egyaránt harcol.

ÁRJEGYZÉK

Tagkönyv	—50
Vándorlap	—10
Törzslap	—04
Belépési nyilatkozat	—04
Kolping életrajz	—50
Jelmondat	1.—
Pártoló tagjegy	—10
Alapszabály	—30
Ideiglenes tagjegy	—04
Kotta	2.—
Kottaszöveg	—02
Mozgalmi levelezőlap	—05
Kerékpár zászló	—30
Kolping asztalírással	—50
Kolping jelvény	—30

A Népművelési Bizottság múlt évi munkájáról

Iparostanoncok és segítők részére 152 csoportban 1.484 ismeretterjesztő előadás volt, amin 10.225 hallgató vett részt.

Munkáslányok 56 csoportjának majdnem mégegyszer annyi előadásban: 2.123 előadás megtartása mellett csak 6.604 hallgatója volt.

Munkások és iparosok 56 csoportjának 1.143 előadásán 6.232 hallgató vett részt.

A Népművelési Bizottság 17.832 tanítási órát tartott, amelyen 54.211 hallgató vett ingyenesen részt.

Érdekes képet nyújt a szórakoztató és művelődési alkalmak statisztikája. A Magyar Művelődés Házában négy irodalmi est 6.900 résztvevőt vonzott, viszont hat vallásos tárgyú előadásra csak 6.600-an vettek részt. Ugyanennyi ünnepi előadásnak pedig 14.400 hallgatója volt. Úgy látszik, hogy a Magyar Művelődés Háza film szempontjából nem örvend valami nagy látogatottságnak, mert 71 film-előadásra, csak 25.000 néző ment el.

Midőn ezeket az adatokat felsoroljuk, egyben hálával gondolunk a Népművelési Bizottság gondoskodására, amely lehetővé teszi, hogy a kevésbé tehető és egyszerűbb tömegek is a kultúra és művészet áldásaihoz hozzájuthatnak.

A Központi Legényegylet dékánja: Csongár József, szeptember 25-én bevonult katonai szolgálatra. Nagy volt a gyász a Központban és még nagyobb ijedelem a dékáni irodában, a dolgos munkaerő eltávozása miatt. A gyászunk azonban nem tartott sokáig, mert dékán barátunk, ha nem is hadisikerekkel megrakódva, kétnapra rá megérkezett. Megújult erővel folyik újra a munka és reméljük, hogy a pótmunkaerők aktivitása nem lohad le a váratlan visszaérkezésre.

Nem mulasztjuk el, hogy ezzel az alkalommal is meg ne emlékezzünk bevonult katonáinkról és jóbarátainkról. A jó Isten áldása kísérje valamennyiüket és vezérelje vissza őket töretlen erőben hozzánk, hogy tapasztalataikkal és világlátottságukkal egy újabb és lendületesebb munkásság megindító lehessenek a Legényegyletben és a kisipari élet területén.

A Nemzeti Színházban most került színpadra új rendezésben Csepreghy Ferenc „Piros bugyelláris” című darabja. Nagynevű legényegyleti testvéreink darabjának megtekintésére a Nemzeti Színház igazgatósága szép számú tiszteletjeggyel lepette meg. Elvezetelt néztük végig az ízes darabot.

A Nemzeti Színház igazgatóságának pedig ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki az irányunkban tanúsított figyelmességért.

A Központban az új munkaév kezdetével megalakultak a céhek a háborús nehézségek ellenére is. Majdnem valamennyi céh megtartotta már az alakuló gyűlését és tisztikari választásait. Az eddig megejtett választások eredménye a következő:

A cipész céh öreglegénye: *Szítási Béla*. Szabó céh öreglegénye: *Buqui László*. A kereskedő szakosztály öreglegénye: *Atkári Orbán*.

A fodrász céh öreglegénye: *Kovács Imre*.

A céhmunka nem szünetelhet semmiféle viszonyok közepette sem, mert jól képzett iparosokra mindig szükség van, különösen pedig most, amikor az ő soraikat is megritkítja, ha csak ideiglenesen is a háborús állapot.

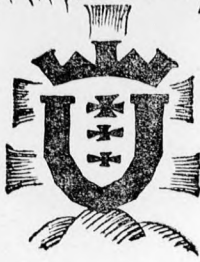
Örülünk, hogy fiaink egy része ezt világosan látja és reméljük azt is, hogy másokkal is sikerülni fog ezt megláttatni és épen a nehéz időkre való tekintettel olyan eredményes munkát fejtenek majd ki, ami dicsőségükre válik, a multhoz képest is. Ezt várja tőlük minden magyar és minden magyar iparos!

Dolgozni Fiúk! Elvégre Széchenyi nyomdakaink haladunk és nem Sztalinén!

Honfi István, a bajai Legényegylet volt dékánja divat- és rövidáru kereskedést nyitott, miután az Önállósítási Alaptól 10.000 P-t kapott. Segítse az Isten minél jobb jövőhöz!

A Szabótelepi Katolikus Legényegylet f. évi október hó 19-én d. u. fél négy órakor a tagavatással kapcsolatos kereskedő szakosztályi zászlószentelésre és az utána tartandó diszgyűlésre ezúton is hívja a környékbeli egyesületeket és valamennyiüket szeretettel várja.

**AZ ÚJ NEMESSÉG A MAGYAR CSALÁDÉRT
KÜZD. KÖVESD!!**

Vasgyárban!

Az acéltüstű, csillogó gépszörnyek,
vad taktussal verik az Élet dalát,
mellettük lihegő, fáradt emberek.
Egyik parány kormányoz egy gépesodát,
mely a dübörgő hengersort hajtja.
Lassan előre! . . . Gyorsabban . . . Vissza!

Remegve nyílik a kemenceajtó,
elődbe villan, perzsel pokoli tűz.
A fénytől nem látni: benn a vas izzó.
A darú kiveszi. Lesöprik. Füst, bűz.
Zizegve viszi a hengerekhez.
Hasító fütty. A gép indul, jelez.

Mint éhes száj, úgy kapja a két henger
az újonnan jött tűzféher falatot.
Vad csattanás, égető szikratenger
s a másik oldalon a vas kifutott.
Visszateszik és hengerlik tovább,
végül szegény vas megadja magát.

Olyan vékony lesz, milyenre akarják.
Tömbvas volt, most ormóttan acéltábla.
. . . hűtik, hevítik, hengerlik, formálják . . .
S néhány nap mulva a rét hajlatába'
megsendül a hangja, villan a fénye és
halk suhogásától rendre dül a vetés.

KASZA BERTALAN
őzdi legényegyleti tag.

Éljen Somorja!

Szeptember úgy látszik, nem csu-
pán a munkás élet megkezdésének
ideje, hanem a munkás életnek megér-
demelt jubileumos ünneplésének idő-
szaka is. Egy ilyen tiszteletreméltó
jubileumot tartott a somorjai Le-
gényegylet az elmúlt hó 28-án. Öt-
venötövre tekinthet vissza a szép
munkájáról és példaszerű egyleti éle-
téről közismert egyletünk.

Az ünnepség istentisztelettel kezdő-
dött, majd megkoszorúzták az or-
szágzászlót, ami után díszközgyűlésen
dékán testvérünk ismertette a szép
multú egyesület történetét. A délután
a legényegyleti családiasság és ked-
ves vendéglátás jegyében telt el. Ré-
szünkről csak sajnálni tudjuk, hogy
nem vehettünk részt ezen a kedves
ünnepeken, ami bizonyára csak egy
kis megpihenés volt az állandó mun-
kában.

Hiszünk, hogy Somorja még sokat
fog hallatni magáról és a második fél-
század még szebb eredményekkel fog
végeződni.

Sok sikert és a jó Isten áldását kí-
vánjuk a somorjaiaknak!

Katonáink érdekében

Kérjük az egyesületeket, hogy azon
legényegyleti tagoknak a nevét, akik
mostani katonáskodásuk alatt kitün-
tetést kaptak, a szerkesztőségbe küld-
jék be, hogy nyilvánosságra hozzuk
és magyar viszonylatban is felmér-
hessük tagjaink érdemét.

Szívesen veszünk beszámolót, vagy
közlést bármilyen katonai, de a Le-
gényegyletet érdeklő dologról, mint
ahogy a legutóbbi számunkban is kö-
zöltünk harctéréről szóló levelet.

Az Új Nemesség éted él!

Kérjük kedves előfizetőinket, hogy
hátralékos díjaikat küldjék be a
kiadóhivatalnak.

Kiadja: az Orsz. Központi Katolikus
Legényegylet, Budapest, VII., Rot-
tenbiller-utca 20—22.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
vitéz PINTÉR JÓZSEF.

vargyasi Máté Ernő nyomdája, Bp.
VIII., József-u. 61. Telefon: 139—259.